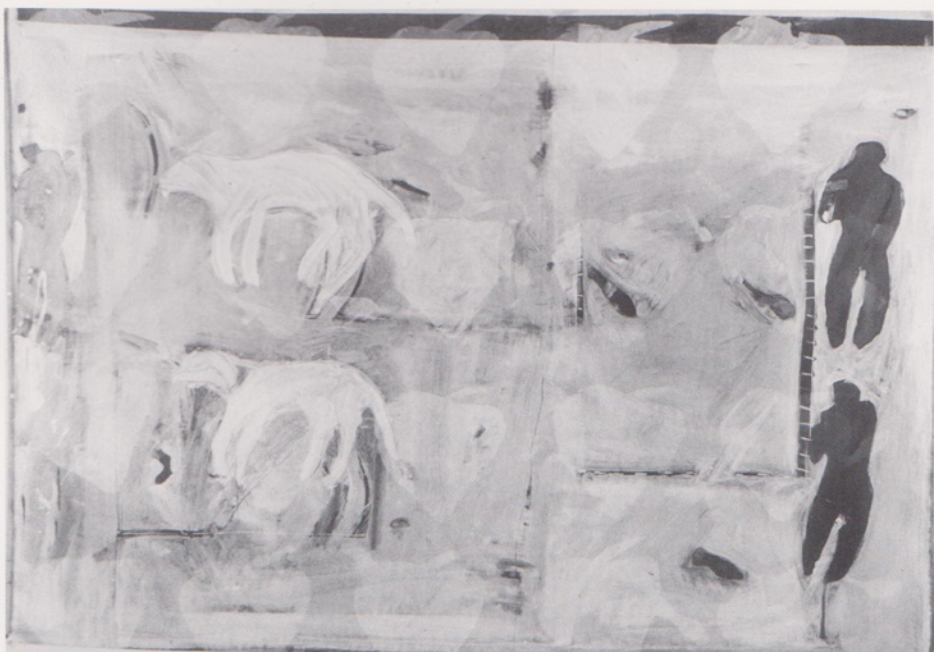

מִיָּה דוֹנְסְקִי • מִצּוֹלוֹת שָׁמַיִם

מוֹזִיאוֹן חִיפָה הַחֵדֶשׁ • הַמוֹזִיאוֹן הַיָּמִי הַלְּאוּמִי

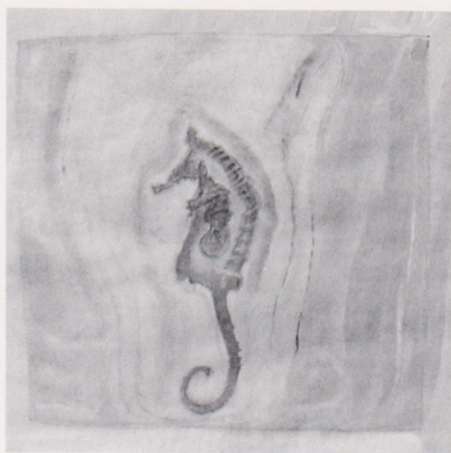

בין מים, 1986, שמן על בד, 150 x 213 ס"מ
Between Water, 1986, oil on canvas, 150 x 213 cm.

מיה דונסקי היא אמנית רב תחומית, העוסקת בציור, מחול, שירה ונגינה, המושפעים ברובם מהתרבות והאמנות היפנית. בתערוכה "מצולות שמים" עוסקות היצירות בשמים ומים, הזהות והניגוד ביניהם. רוב עבודותיה מצוירות בצבעי שמן על נייר או בד. הן בנויות שכבות-שכבות של צבע עם מרקמים שקופים. עבודותיה מאופיינות בסדרות המאפשרות חקירה לעומק של הדימויים השונים, כאשר כל סדרה של עבודות הינה בעלת היגיון ואפיון מובנים, והסדרות מתחברות זו לזו באמצעות סמלים ומוטיבים חוזרים. מיה דונסקי שהתה ביפן כשש שנים, ושם גם למדה מחול ומוסיקה יפניים. לשהותה הארוכה ביפן ולקרבתה לתרבות ולפילוסופיה המזרחית השפעה מכרעת על תפיסתה האמנותית. תערוכתה של מיה היא חוליה ברשרת תערוכות של אמנות עכשווית המוצגות דרך קבע במוזיאון הימי הלאומי. גם תערוכה זו היא בעלת זיקה לים, למים ולמרחבים. בתכניתנו להמשיך להציג במוזיאון הימי הלאומי, אלו בצד אלו, תערוכות של ארכיאולוגיה ימית, אמנות ימית עתיקה, ספנות מודרנית ואמנות מודרנית המתקשרת לנושא הים.

נסים טל
מנהל כללי
מוזיאון חיפה

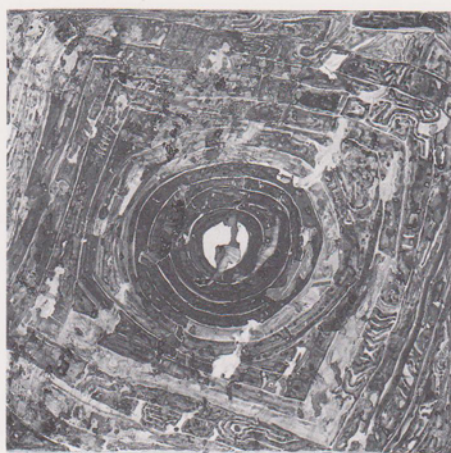
חורף 1997

סוסוני ים, מתוך סדרה, פרט, 1991,
גואש על נייר יפני, 100 x 152 ס"מ

From the series, *Baby Dragons*, detail,

1991, gouache on Japanese paper, 152 x 100 cm.

ספירלה אדומה, מתוך סדרה, 1991,
שמן וגואש על נייר, 150 x 150 ס"מ

From the series, *Red Spiral*, 1991,

oil and gouache on paper, 150 x 150 cm.

מצולות שמים

העיסוק בים ביצירתה של מיה דונסקי החל כבר בשנת 1984, כאשר הגיעה ליפן לשהייה של מספר שנים. "יפן היא ארץ של ים", אומרת מיה, "אי המוקף ים, משופע בדגה, ים הרוחש חיים". העולם התת-ימי זוכה להתייחסות מרבית במסורת, בתרבות ובחיי היום יום ביפן. הוא משמש מוטיב מרכזי ביצירות אמנות, בטקסטילים, בעפיפוני ענק, בפסטיבלים ועוד. המקדשים משופעים בברכות נוי ובהן קרפיונים צבעוניים, המזכירים דגי זהב ענקיים, שכמותם החלו לגדל ולשווק אף בארץ. הדגה היא עבורם מקור פרנסה עיקרי ומקור חיים. "במשך כל תקופת שהייתי ביפן חשבתי דגים", אומרת מיה. בסדרה "גשם דגים", 1986, בא לידי ביטוי הניגוד בין מה שנמצא במים לבין מה שיורד משמים. ניכר בעבודת מרקם המאפיין את המים העליונים והמים התחתונים שצויירו במטרה ליצור קצב, תנועה וכיוון. מים ושמים הינו הך הים, שהרי המילה "שמים" נגזרת משם-מים. מאז בריאת העולם השמים והמים אחד הם, רק מצב הצבירה שלהם שונה. כך גם בעבודה "מצולות שמים", 1993. ב"גשם דגים" משלבת האמנית צורות גאומטריות בהן הרבתה לעסוק גם בעבר. האיסק (x) המופיע בכל אחד מארבעת חלקי הציור יוצר בעת ובעונה אחת תנועה פנימה למרכז, והחוצה - אל מחוץ למסגרת התמונה. האיסק הוא גם צורה גאומטרית התוחמת ארבעה משולשים. למשולש, שהוא בעל בסיס ארצי ונקודה שמימית עליונה, מייחסים כבר במיסטיקה, בדתות הקדומות ובפילוסופיה יציבות וכוח מחד ורוחניות מאידך, דבר הבא לידי ביטוי בסדרת "הטנגה" 1986.

יצירותיה של מיה דונסקי עשויות רובן צבעי שמן, ומקצתן גואש על נייר ובר. בעבודה הבנויה שכבות שכבות היא משלבת מסות סמיכות של צבע עם מרקמים שקופים הנבנים זה על גבי זה. בציור "בין מים", 1986, לדוגמא, מבצבים הדגים בצבע חום מבעד לשכבות שקופות בהירות בצבעי התכלת, ונראים כמשייטים בחלל. הדגים הכהים הם למעשה קטעי צבע חומים שלא כוסו בשכבות התכלת הבהירות. העבודה יוצרת תחושת בידוד שבה בעלי-חיים, בני אדם, לכבות/תותי שדה ודגים, שקועים-טבולים-צפים וקיימים זה בצד זה: אובייקטים קפואים ללא קשר ביניהם.

בסדרת הספירלות משנת 1991 מנסה האמנית ליצור כעין שיכרון מעמקים באמצעות עבודתה המתאפיינת באקסטזה של צבע וצורה בתוספת תנועה ואור. הספירלה סוחפת את הצופה לעומקים, לא רק של מים, אלא גם לעומקי הנפש. בספירלה ובאיסק כאחד מצוי אלמנט של נשימה. היא מבטאת כוח צנטריפוגלי וכוח צנטריפטלי, כמו תנועת השאיפה והנשיפה, פנימה והחוצה. בניגוד למעגל סגור נוצרת הספירלה מסטייה בתנועה אותה מכנה האמנית "תנועה הנוצרת מתוך דיוק של שינוי". הן בספירלה והן באיסק נוצר משחק אמביוולנטי, כאשר בעת ובעונה אחת קיימת שאיבה והתפרצות החוצה.

סוסוני הים הופיעו בעבודתה לראשונה ב"ספירלה האדומה", 1991. האמנית שפכה מים על ציור שמן, ואלה יצרו צורה אקראית של משטח פנים. לאחר שתחמה את הצורה בקו מתאר, וחזרה עליה פעמים רבות על פני כל הספירלה, התברר לה שצורה זו דומה לסוסון ים. מספר ימים לאחר מכן ישבה לחוף ים קאמקורה ביפן, ולפתע זיהתה למרגלותיה סוסון ים שנפלט מהים. מיה ראתה בכך אישור לדרך עבודה חדשה על סדרת

סוסוני הים, המכונה על ידה בשם האנגלי "תינוקות דרקון" (Baby Dragons). הסוסון צופן עבודה מסתורין, הוא מופנם ומכונס בתוך עצמו, זנבו מכופף כספירלה, ועל ראשו כתר מלא הדר.

באמצעות העבודות שציירה עם חזרתה מיפן בשנת 1993, כמו "רחם יהלום" "אומגה" ו-"יהי אור", שואפת האמנית להעביר תחושות של תנועה, כיוון וקצב המתרחשות בעומקי הים. הדגם החוזר המכסה את כל פני התמונה יוצר מרקמים ובהם צורות ברורות החוזרות ונשנות, הנראות כמו הגדלות של משטחים מיקרוסקופיים. בציורים דו-ממדיים אלה, מצליחה האמנית ליצור תחושה של עומק, על-ידי אופן הנחת הצבע והיחסים בין הצבעים והצורות. לדבריה, מפגשי קו התפר בו צבע נוגע בצבע, מעניקים לציור את כוח החיות שלו. גם ב"גשם דגים", 1986, וב"דגי אור", 1991, מסות הצורות החוזרות ונשנות בשינויים קלים יוצרות מרקמים משתנים, והסדרתיות יוצרת תחושה של קצב המאפשר סדר בתוך החלל החופשי.

דגם צורני החוזר ונשנה בצורה סדרתית ועל פני כל משטח התמונה מאפיין את דרך עבודתה של האמנית. מרקמים אלה מופיעים גם בסדרה אחרת שלה הנקראת "מומפה" (Momphe), 1991, שהוא שם של אריג יפני המאופיין במוטיב צורני של דגם חוזר (Pattern). בד זה שימש בעבר למכנסי האיכרות היפניות, ונחשב לאחד הסמלים המסורתיים של יפן. האמנית מכנה אותו "פאטרן של בד מסורתי יפני, כמו אור החודר לתוך מצולות מים." בציורי המרקם בעלי הדגם החוזר נראים האלמנטים הציוריים כמו במבט מלמעלה, והם דו-ממדיים, על-פי מסורת הציור המודרני של המאה ה-20. התייחסות זו למשטח התמונה, "השטוחות" (Flatness), מאפשרת לטפל ברעיון של הייצוג האמנותי בדרך חדשה, ללא אמצעי עזר כמו פרספקטיבה, הקצרה או עיצוב תלת-ממדי. הציור בדרך ההשטחה תואם את התפיסה המודרנית, האנטי-אילוויזניסטית, של הקוביזם. כך נשאת האמנית נאמנה לרעיון ממשות התמונה ועצמאותה כאובייקט במציאות, בהתאם למסורת הציור המודרני. למראית עין נראים ציוריה של דונסקי חופשיים ומופשטים במהותם, אך בדומה לציירים הקוביסטים מקפידה אף היא לשלב אלמנטים ריאליסטיים בעבודותיה, ומעגנת אותם במציאות הנראית. יצירתה, הספונטנית לכאורה, היא שילוב של ביקורת וסינון לצד אימפולסיביות אקספרסיבית, והתוצאה היא ספק פיגורטיבית ספק מופשטת.

עבודתה של מיה דונסקי מאופיינת בסדרות בהן היא מפתחת וריאציות שונות בתחום דימויים מסויים, כשהמטרה איננה גיוון לשמו, אלא הוספת נדבך על נדבך בצורה הגיונית ואקספרסיבית כאחת. שיטת החזרות, המאפיינת סדרות, מאפשרת עיסוק בכל פעם בהבט נוסף ובמובן חדש של אותו דימוי, בהתאם להקשרים הנוצרים ביצירה החדשה. עבודתה מאופיינת בשלבים המורכבים מיצירה, חקירה, התבוננות ביצירה וטיפול בבעיות שהיא מעלה. תוך כדי התחבטות בבעיות של השלב הקודם היא עוברת לשלב חדש ביצירה. שיטת עבודה זו מעוררת התייחסות פילוסופית המשולבת באלמנט של משחק, שבו הצופה מוזמן ליטול חלק. מיה היא אמנית של צבע. יצירתה הרב-גונית והמרתקת מתאפיינת בעוצמה צבעונית ובדגמים חוזרים שבהם ניכר אלמנט מיסטי מדיטיבי. המים עבודה היא מסה אינסופית של עומקים, ויצירתה נרקמת בעקבות השפעת אור הנופל לתוך מים ומתחבר אל השמים.

דניאלה טלמור

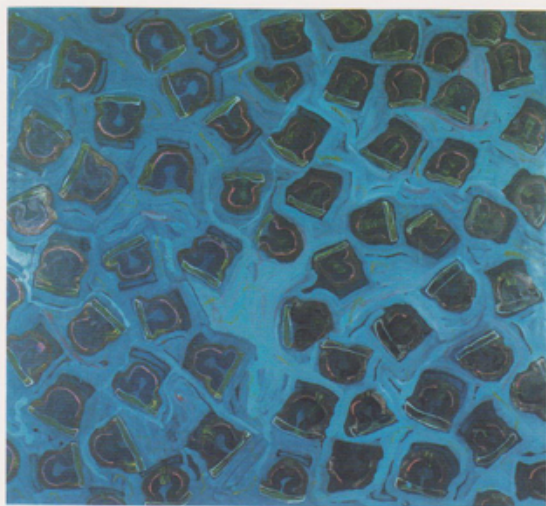
אוצרת התערוכה

מצולות שמים, 1993, שמן וגיר על נייר יפני, 120 x 133 ס"מ
Sky Abyss, 1993, oil and chalk on Japanese paper, 120 x 133 cm.

דגני אור, 1991, גואש על נייר יפני, 100 x 152 ס"מ
Light Fish, 1991, gouache on Japanese paper, 100 x 152 cm.

אומגה, 1993, שמן על נייר יפני, 120 x 132 ס"מ
Omega, 1993, oil on Japanese paper, 120 x 132 cm.

Sky Abyss

Maya Dunsky's preoccupation with the sea in her works began in 1984, on her arrival in Japan, where she lived for several years. "Japan is a marine country" says Maya, "An island in the midst of an ocean abounding in fish, swarming with life". The undersea world has many traditional connotations in Japanese culture and daily life. It is a central motif in their art and textiles, their giant kites, their festivals, and in other creations. The temples have many ornamental ponds containing coloured carp which resemble giant goldfish, and which they are even beginning to breed and market in Israel. For the Japanese, fishing is a source of income and a way of life. "All the while I was in Japan I thought 'Fish'" says Maya. The 1986 series "Rain Fish" expresses the contrast between what is in the water and what descends from the sky. There are discernible textures representing waters from above and below, which have been painted to evoke rhythm, movement, direction. Water and sky are indivisible - the Hebrew word for "sky" (shamayim) is derived from "there is water" (sham-mayim). Since the Creation, the waters of the heavens and the oceans have been inter-identified, only their accumulation is dissimilar. So it is in the 1993 work "Sky Abyss". In "Rain Fish" the artist combines those geometric forms which she has frequently utilised in the past. The X which appears in each of the four sections of the painting creates a simultaneous interior and exterior movement beyond the frame of the picture. The X is also a geometric form composed of four triangles. The triangle, which is firmly based on earth and points upward to the sky, had mystical attributes in early religions and philosophy - stability and force on one hand, and powerful spirituality on the other - which she has expressed in the "Tanga" series of 1986.

Most of Maya Dunsky's works are oil-paintings, though there are several gouaches on paper or canvas. The paint is applied layer over layer, and she combines thick masses of colour with transparent tissues laid one upon the other. In the painting "Between Water" (1986), for example, the fishes are brown, covered with thin transparent layers of pale blue, and appear to be floating in space. The darker fish are actually splashes of brown which are not covered with the light blue layer. The work gives an impression of insulation, in which animals, people, hearts/strawberries, fish, sink - are immersed - float, one beside the other; isolated entities with no contact. In the "Spirals" series of 1991, the artist attempts to create a feeling of intoxication in her work, expressed by ecstatic colour and form, reinforced by movement and light. The spiral drags the viewer into the depths, not merely of water, but also of the spirit. In both the spiral and the X can be found an element of respiration in art, they embody centrifugal and centripetal forces, like breathing. In contradiction to the closed circle, the spiral creates a deviation of movement which the artist calls "movement arising from precision of change". Both the spiral and the X are ambivalent, a simultaneous inhalation and a bursting out.

Sea-horses first appeared in her work in the "Red Spiral" (1991). The artist spilled water on an oil-painting, creating an irregular surface shape. After outlining the shape and repeating it several times on the spirals, she noticed its resemblance to a sea-horse. A few days later, she was sitting on the beach at Kamakura in Japan, and

suddenly saw a sea-horse which had been washed up near her feet. Maya saw this as a signal for a new direction in her work, to create a series of sea-horses, which she calls in English "Baby Dragons". For her, the sea-horse encompasses a mystery, it is internalized and introverted, its tail curls into a spiral, and it wears on its head a princely crown.

By way of the paintings created after her return from Japan in 1993, such as "Womb-Diamond", "Omega", and "Let There be Light", the artist tries to convey a sense of movement, of current and rhythm which are there in the depths of the ocean. The recurring symbol, appearing in each painting, is a lattice in which defined and amorphous forms are found, resembling enlargements of microscopic entities. In these two-dimensional paintings, the artist succeeds in creating an impression of depth, in the application of colour, and the relationship between colour and form. In her own words, the meeting of outlines, where colour touches colour, gives each painting its own dynamic, its own being. Even in "Rain Fish" (1986), and "Light Fish" (1991), the mass of repeated and slightly modified forms creates a changing texture, and this serialization gives rise to a rhythm evoking order in free space.

An emblematic form repeated and modified throughout a painting is characteristic of the artist's work. These textures appear in another of her works, called "Mompe" (1991), which is the name for a Japanese weaving technique in a repeat pattern. In the past, the material was used for the trousers of the Japanese peasants, and is part of the Japanese tradition. The artist calls it "a traditional Japanese textile design, resembling light piercing deep water". These textural paintings contain elements of the "birds'-eye view", and they are two-dimensional in the manner of modern paintings of the twentieth century. This "flatness" of surface gives licence to a new style of artistic rendering, without resorting to perspective, foreshortening, or three-dimensional effects. By way of its flatness, the painting realizes the modern anti-illusionist aspects of cubism. Thus the artist remains faithful to the idea of the painting, and its identity as a real object, in accordance with the modern tradition. To the casual observer, Dunsky's paintings appear to be essentially free and abstract but, like the Cubists, she is careful to include realistic elements, and anchors them in a visible reality. Her work, which seems so spontaneous, is a combination of critical refinement and impulsive expression, the outcome of which may be either figurative or abstract.

Maya Dunsky's work is also typified by a series in which she develops variations of specific images, not as diversification for its own sake, but by adding layer to layer in a fashion which is simultaneously logical and expressive. The systematic repetition which characterizes the series offers examination, each time, of an additional aspect and a new meaning for each image, developing out of the new treatment of each work. The stages of her work can be defined as creative impulse, research, examination, and dealing with the problems which ensue. While wrestling with the difficulties of a preceding stage, she progresses to a new one. This system creates a philosophical landscape of "play", in which the viewer is invited to wander. Maya is an artist of colour, and the repeated forms combine a mystical and meditative element. For her, water is an endless mass of depth, and her work is a tracery of light, penetrating that abyss and uniting with the sky.

Daniella Talmor

Curator

Introduction

Maya Dunsky is a versatile artist. She paints, dances, sings and plays music, most of which is influenced by Japanese art and culture. In "Sky Abyss", Dunsky's paintings are concerned with the sky and with water, their similarities and contrasts.

Most of the paintings are oil on paper or canvas. They are built up, layer upon layer. The series allow her to develop different variations of an image. They permit an extensive exploration into the various images, while each retains its own comprehensive rationale and character.

While she lived in Japan Dunsky studied Japanese dance and music. Her long sojourn in Japan, and her contact with Far-Eastern cultures and philosophies, have strongly influenced her artistic perceptions.

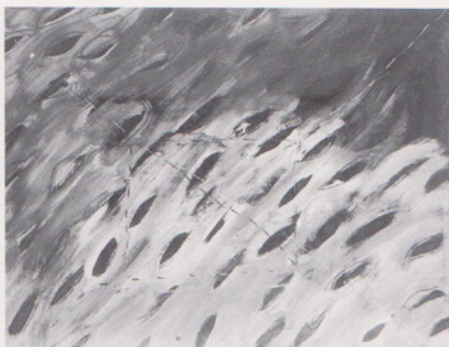
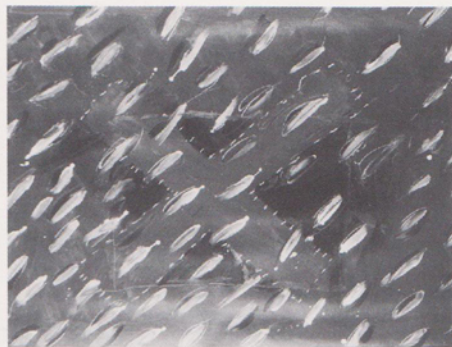
Maya Dunsky's exhibition is a link in a chain of contemporary art exhibitions continuously displayed at the National Maritime Museum. This exhibition also has affinities to the sea, to water and space. We plan to continue to exhibit at the National Maritime Museum, alongside each other, exhibitions of marine archaeology, ancient maritime art, modern seafaring, and contemporary art which has a connection to the sea.

Winter 1997

Nissim Tal

Director General

Haifa Museum

גשם דגים, מתוך סדרה, פרט, 1986, שמן עיפרון ונייר דבק על בד, 216 x 286 ס"מ, (143 x 108 ס"מ, 4 יח')

From the series, *Rain Fish*, detail, 1986, oil pencil and tape on canvas, 216 x 286 cm., (4 pieces, 108 x 143 cm.)

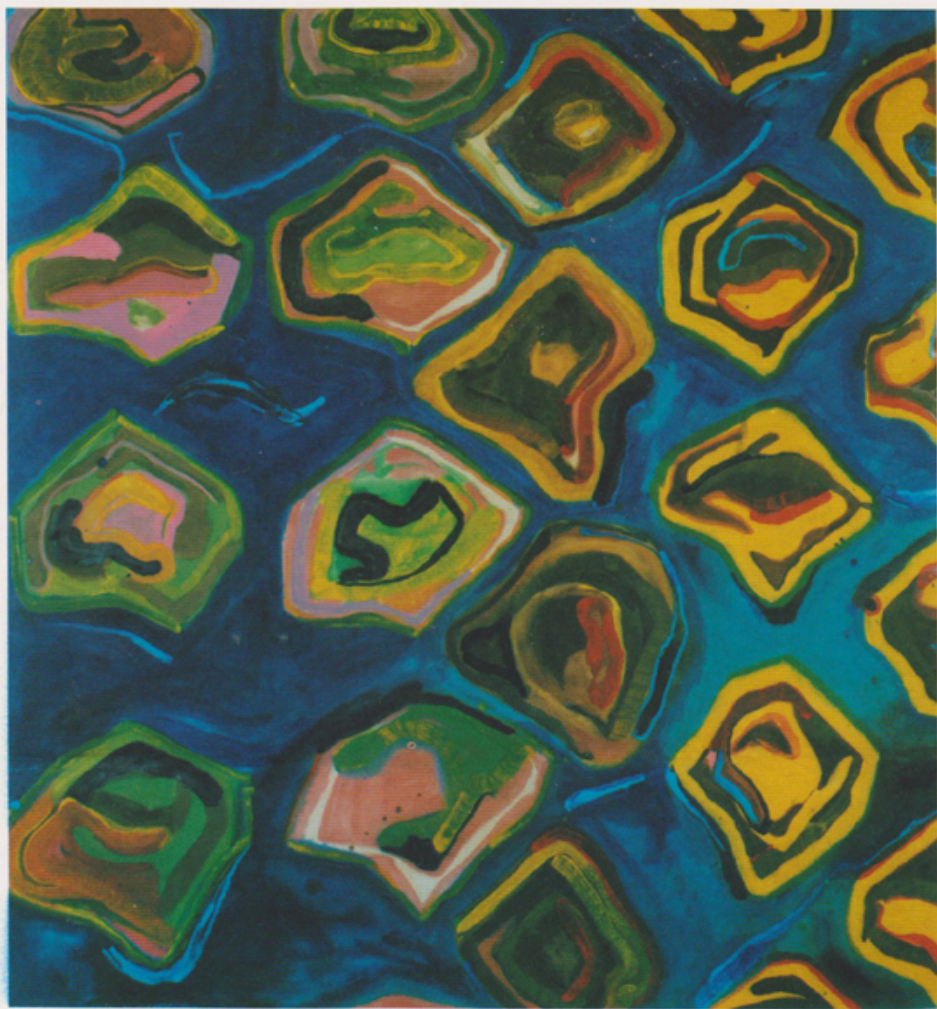
Biographical Notes / 1958, born and lives in Haifa. 1962-65 lived in Nigeria. 1979 studied Fine Arts, Ein-Hod. 1979-82 studied creative dance & choreography. 1980 studied graphic design, Wizo College for Design, Haifa. 1980-84 studied Butoh Dance in Japan, with its founder Ohno Kazuo, and percussion with the musician Kei Masuda. 1991-92 lived in Japan. **Group Exhibitions** / 1982 Young Artists Biennale, Museum of Modern Art, Haifa. 1983 «The White Exhibition», Dizengoff Center, Tel-Aviv. 1983 Artists House, Tel-Aviv. 1984 Artists House, Haifa. 1986 Ueno Museum of Modern Art, Tokyo. 1988 «Tokyo Transmission '88», Seibu, Tokyo. 1990 Givat Haviva Art Center. 1992 Hillside Gallery, Tokyo. 1994 4th International Art Festival, Istanbul. 1994 Shalom Gallery, Istanbul. **Solo Exhibitions** / 1981 Kyoni Gallery, Tokyo. 1989 Tirosh Gallery, Tel-Aviv. 1990 «Insane Flowers», Ronit Stern Contemporary Art Gallery, Herzliya. 1990 «Insane Flowers», Tivon Art Center. 1993 Herzliya Museum of Art. 1993 Rosh Hanikra Gallery. 1994 The New Gallery, Haifa.

קורות חיים / 1958, נולדה ויוצרת בחיפה. 1962-65 חייתה בניגריה. 1979 לימודי פיסול וציור, עין-הוד. 1980 לימודי עיצוב גרפי, ויצ"ו המכללה לעיצוב, חיפה. 1979-82 לימודי מחול יוצר וכוריאוגרפיה. 1984-88 למדה ביפן אצל מייסד מחול הבוטו, הרקדן אונו קאזומו, וכלי הקשה אצל המוסיקאי קאי מסודה. 1991-92 חיתה ביפן. **תערוכות קבוצתיות** / 1982 ביאנלה לאמנים צעירים, מוזיאון חיפה. 1983 «התערוכה הלבנה», מרכז דיזנגוף, תל אביב. 1983 בית האמנים, תל אביב. 1984 בית האמנים, חיפה. 1986 מוזיאון Ueno לאמנות מודרנית, טוקיו. 1988 «Tokyo Transmission '88» טוקיו. 1990 מרכז לאמנות, גבעת חביבה. 1992 גלריה Hillside, טוקיו. 1994 הפסטיבל הבינלאומי ה-4 לאמנות, איסטנבול. 1994 גלריה שלום, איסטנבול. **תערוכות יחיד** / 1987 גלריה Kyoni טוקיו. 1989 גלריה תירוש, תל אביב. 1990 «פרחים מטורפים» גלריה לאמנות עכשווית, רונית שטרן, הרצליה. 1990 «פרחים מטורפים» המרכז לאמנות, קרית טבעון. 1993 מוזיאון הרצליה לאמנות. 1993 גלריה ראש הנקרה. 1994 הגלריה החדשה, חיפה.

שער קדמי: שיכרון עומקים, 1994, שמן על בד, 191 x 203 ס"מ
Front cover: *Depth Intoxication*, 1994, oil on canvas, 191 x 203 cm.

שער אחורי: רחם יהלום, 1993, שמן על נייר יפני, 132 x 120 ס"מ
Back cover: *Womb Diamond*, 1993, oil on Japanese paper, 132 x 120 cm.

Maya Dunsky • Sky Abyss

Haifa Museum • The National Maritime Museum